

■ **Bizim üçün maraqlı məqamdır: Azərbaycan idmançıları avqustun 5-dən 21-dək Braziliya torpağında keçiriləcək XXXI Yay Olimpiya Oyunlarının medalları uğrunda bir başqa şəhərdə deyil, Bakı ilə qardaşlaşmış Rio-de-Janeyroda mübarizə aparacaqlar. Paytaxtımızın Rio ilə qardaşlığının tarixi ötən ildən başlasa da, hələ yarım əsr əvvəl bu şəhərləri müəyyən dərəcədə bir-birinə tanıdan unudulmaz bir futbol görüşü olmuşdur. Bu barədə bir qədər sonra. Əvvəlcə Rio-de-Janeyro ilə yaxından tanış olmağa cəhd göstərək.**

qeydə alındığı oyunda əfsanəvi Pele'nin komandasının qarısına vurulan qollardan birinin müəllifi Banişevski olmuşdur. Özü də Anadolinin uzaq məsafədən başla vurduğu və ona "Qızıl baş" ləqəbi qazandıran həmin qol yaddaşlarda nadir bir qol kimi yaşayır. Bakılı hücumçunun formasının "Marakana" stadionundakı muzeydə özünə yer alması da onun yüksək ustalığının etirafı idi.

Bakının Rio ilə futbol əlaqələrindən danışarkən yaxın keçmişdə Azərbay-

nə də 2004-cü ilin fevral ayından etibarən Azərbaycan milli komandasının ilk əcnəbi baş məşqçisi kimi bir neçə il Bakıda yaşamış Karlos Alberto Torres bilmirdilər ki, vaxt gələcək, onların həyata göz açıqları şəhərlər qardaşlaşacaq.

"Braziliyanın Rio-de-Janeyro şəhərində Azərbaycanın adını daşıyan yeni bələdiyyə məktəbinin açılış mərasimi olub". Bu barədə martın ortalarında AZƏRTAC-a Azərbaycanın Braziliyadakı səfirliyindən daxil olan və artıq mətbuatımızda öz əksini tapmış məlumatda həmçinin bildirilmişdir ki, açılış mərasimində Rio-de-Janeyro şəhərinin meri Eduardo Paes, Azərbaycanın Braziliyadakı səfiri Elnur Sultanov, Rio-de-Janeyro Şəhər Şurasının üzvü, Azərbaycanın adının məktəbə verilməsi qanununun müəllifi Joao Rikardo Ribas və Braziliya-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun vitse-prezidenti, deputat Rodriqo Maya çıxış ediblər.

Mərasimdə E.Paes Braziliyada ilk dəfə Azərbaycanın adını daşıyan məktəbin açılmasını əlamətdar hadisə adlandıraraq bunun ölkəmizə dərin hörmətin təzahürü olduğunu söyləyib, səfir E.Sultanov da öz növbəsində, Rio-de-Janeyroda Azərbaycanın adını daşıyan məktəbin açılmasından qürur hissi keçirdiyini, həmçinin 2015-ci ildən etibarən Bakı və Rio-de-Janeyro şəhərlərinin qardaşlaşdığını xatırladaraq həmin məktəbin bu şəhərlər arasında əlaqələrin inkişafına töhfə verəcəyini bildirib.

Diqqətinizə çatdırdığımız qeydlərdə biz Bakı ilə qardaşlaşmış Rio-de-Janeyroda XXXI Yay Olimpiya Oyunlarının açılış mərasiminə (5 avqust, "Marakana" stadionu) təxminən dörd ay qalmış paytaxtımızla bu şəhər arasındakı əlaqələrə nəzər saldıq. Şübhə etməmək olar ki, Azərbaycan olimpiyaçılarının Rio-2016-da çıxışları qardaş şəhər sakinlərinin də diqqət mərkəzində olacaq.

Oqtay BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"

Rio-de-Janeyro – "Yanvar çayı"

Bakı ilə qardaşlaşmış bu şəhər Azərbaycan olimpiyaçılarını gözləyir

Rio-de-Janeyro və ya sadəcə Rio adlanan şəhərin portuqal dilindən tərcüməsi "Yanvar çayı" deməkdir. Bu şəhər eyniadlı ştatın inzibati mərkəzidir. Buradakı Quanabara körfəzi portuqalialı dəniz səyyahı Qaşpar di Lemuş tərəfindən 1502-ci il yanvarın 1-də kəşf edilib. Portuqalialılar körfəzi çayın mənşəbi kimi qəbul ediblər. Şəhərin adı da buradan irəli gəlir. Rio-de-Janeyro 1565-ci ildə yaradılıb və Portuqaliya kralı I Sebastyanın şərafinə San-Sebastyan de Rio-de-Janeyro adlandırılıb. Təxminən 6,5 milyon nəfər əhəlinin yaşadığı Rio-de-Janeyro şəhəri 1960-cı ilədək Braziliyanın paytaxtı olub. Hazırda isə ölkənin paytaxtı Braziliya şəhəridir.

Rio böyükliyinə görə Braziliyanın ikinci, Cənubi Amerikanın beşinci şəhəridir. Bu şəhər Olimpiya oyunlarının iştirakçılarını qəbul edəcək Cənubi Amerikada ilk, 1968-ci ildə XIX Olimpiyanın paytaxtı olmuş Meksikodan (Meksika) sonra Latin Amerikasında isə ikinci şəhər olacaq.

Rio Olimpiadası-2016-da rekord miqdarda 206 ölkə idmançılarının iştirakı gözlənilir. Elə Oyunların qalib və mükafatçılarına təqdim ediləcək medalların sayı da rekord miqdarda olacaq – 306 dəst.

Rio-de-Janeyro 1936, 1940, 2004 və 2012-ci illərdə də Yay Olimpiya Oyunlarını keçirmək istəyib, bu məqsədlə mübarizəyə qoşulub. Lakin heç vaxt final səsverməsində iştirak edən şəhərlər sırasına daxil ola bilməyib. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) 2009-cu il oktyabrın 2-də Danimarkanın paytaxtı Kopenhagendə keçirilmiş 121-ci sessiyası zamanı isə Rio səsvermədə Madrid (İspaniya), Tokio (Yaponiya) və Çikaqonu (ABŞ)

qabaqlayaraq XXXI Yay Olimpiya Oyunlarının paytaxtı olmaq hüququ qazanmışdır.

Rionun zəngin idman, xüsusən də futbol ənənələri var. Bu şəhərin "Flamenqo", "Vasko da Qama", "Botafogo", "Fluminense" komandaları idman aləminə yaxşı tanışdırlar. Nəhəng "Marakana" stadionu isə təkəcə Braziliyanın ən böyük idman qurğularından biri deyil, həm də şəhərin ən görməli yerlərindəndir. Stadion təxminən 65 il əvvəl dünya çempionatı üçün inşa olunmuşdur. Rio-de-Janeyro 1950-ci və 2014-ci illərdə "Marakana"da dünya çempionatının final oyunlarına şahidlik etmişdir.

Bu yazının əvvəlində xatırladığımız bir futbol görüşü isə Bakı və Azərbaycanla sıx bağlıdır. Yarım əsr əvvəl, 1965-ci il noyabrın 21-də Braziliya millisinin tərkibində "Neftçi"nin hücumçusu Anatoli Banişevskinin də çıxış etdiyi SSRİ yığma komandası ilə keçirdiyi yoldaşlıq görüşü məhz "Marakana"da baş tutmuş və 2:2 hesabının

can milli komandasının baş məşqçisi olmuş Karlos Alberto Torresi də xatırlamaq yerinə düşər. Bu məşhur futbolçu həyata 1944-cü ildə məhz Rio-de-Janeyroda göz açmış, 1970-ci ildə Meksikada keçirilmiş dünya çempionatında Braziliya komandası heyətində qızıl medal qazanmışdır. Həmin il iyunun 21-də Meksikonun "Asteka" stadionunda oynanılmış Braziliya-İtaliya final matçında (4:1) italyanların qarşısına vurulan dördüncü qolun müəllifi braziliyalıların mərkəz müdafiəçisi və kapitanı Karlos Alberto olmuşdur. Sonralar Pele 1989-cu ildə Moskvanın "Planeta" nəşriyyatında 100 min nüsxə tirajla çap olunan və futbol adamlarının hədsiz sevinc, müəllifə böyük məhəbbət və minnətdarlıq hissi ilə qarşıladığı "Moya jizn i prekrasnaya iqra" kitabında yazmışdır ki, Karlosun vurduğu top bu dünya çempionatında bizim sonuncu qolumuz idi.

Amma nə onda "Marakana"da Braziliyanın qarşısına yol tapmağa cəsarət edən Anatoli Andreyeviç Banişevski,